

การใช้นิทานภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด

นางสาวสุพัตรา บุ่งจ้าว

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การใช้นิทานภาพเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและใช้นิทานภาพพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยและเพื่อศึกษาระดับทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 2 – 3 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นเตรียมอนุบาล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนาดี ตำบลลำพันตา อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 43 คน แบ่งเป็น ชาย 13 คน หญิง 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยนิทานภาพ จำนวน 1 เล่ม พร้อมแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ จำนวน 4 แผน และแบบสังเกตทักษะทางการฟัง และการพูดของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้นำผลการสังเกตทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย มาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ ตามหัวข้อประเมินทั้งหมด 7 หัวข้อ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบการบรรยาย ผลการศึกษาพบว่า 1. หนังสือนิทานภาพที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย มีจำนวน 1 เล่ม คือเรื่อง กบน้อยเอเกร มีลักษณะการเสนอภาพแบบเรื่องราวบรรยายได้ภาพ 2. การใช้หนังสือนิทานภาพเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูด ตามหัวข้อประเมิน 7 ข้อ มีรายละเอียด ดังนี้ (2.1) มีความตั้งใจฟังนิทานที่ครูเล่าได้ มีค่าเฉลี่ย ก่อนการทดลอง เท่ากับ 1.58 และหลังการทดลอง เท่ากับ 2.65 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น 1.07 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนการทดลอง เท่ากับ 0.50 และหลังการทดลอง เท่ากับ 0.48 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยลง 0.02 (2.2) มีความสนใจที่จะให้ครูเล่านิทานให้ฟัง มีค่าเฉลี่ย ก่อนการทดลอง เท่ากับ 1.63 และหลังการทดลอง เท่ากับ 2.67 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น 1.04 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนการทดลอง เท่ากับ 0.49 และหลังการทดลอง เท่ากับ 0.47 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยลง 0.02 (2.3) พูดและตอบคำถามง่ายๆ จากเรื่องที่ฟังได้ มีค่าเฉลี่ย ก่อนการทดลอง เท่ากับ 1.60 และหลังการทดลอง เท่ากับ 2.70 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น 1.10 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนการทดลอง เท่ากับ 0.49 และหลังการทดลอง เท่ากับ 0.46 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยลง 0.03 (2.4) สนทนาซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สนใจ มีค่าเฉลี่ย ก่อนการทดลอง เท่ากับ 1.60 และหลังการทดลอง เท่ากับ 2.67 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น 1.07 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนการทดลอง เท่ากับ 0.49 และหลังการทดลอง เท่ากับ 0.47 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยลง 0.02 (2.5) บอกชื่อตัวละครในนิทานได้ มีค่าเฉลี่ย ก่อนการทดลอง เท่ากับ 1.60 และหลังการทดลอง เท่ากับ 2.67 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น 1.07 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนการทดลอง เท่ากับ 0.49 และหลังการทดลอง เท่ากับ 0.47 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยลง 0.02 (2.6) แสดงบทบาทสมมติได้อย่างสนุกสนาน มีค่าเฉลี่ย ก่อนการทดลอง เท่ากับ 1.56 และหลังการทดลอง เท่ากับ 2.65 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น 1.05 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนการทดลอง เท่ากับ 0.49 และหลังการทดลอง เท่ากับ 0.48 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยลง 0.01 (2.7) กล่าวพูด กล่าวแสดงออก ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ มีค่าเฉลี่ย ก่อนการทดลอง เท่ากับ 1.56 และหลังการทดลอง เท่ากับ 2.65 มีค่าเฉลี่ย

เพิ่มมากขึ้น 1.09 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนการทดลอง เท่ากับ 0.50 และหลังการทดลอง เท่ากับ 0.48
มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยลง 0.02

คำสำคัญ: นิทาภาพ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด

*ผู้ประสานงาน

นางสาวสุพัตรา ปุ่งง้าว

e-mail : pattra_plasta_patty@hotmail.co.th

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษานับได้ว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่มนุษย์สามารถใช้ติดต่อสื่อสารได้รวดเร็วเข้าใจง่ายที่สุด และนอกจากนั้นภาษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อกับผู้อื่นเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดและความรู้สึกที่มีต่อกัน การติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดความรู้สึกนี้อาจจะสื่อออกมาได้หลายรูปแบบ เช่น ในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และแน่นอนที่สุดวิธีการพูดย่อมเป็นวิธีติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด และนิยมใช้กันอย่างกว้างขวางสามารถใช้ติดต่อสื่อสารได้รวดเร็วและเข้าใจง่าย นอกจากนั้นการพัฒนาภาษาพูดยังเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาภาษาอื่นติดตามมาอีกด้วย ในขั้นตอนกระบวนการทางภาษาในวัยเด็กตอนต้นนั้นเด็กยังไม่ค่อยรู้จักภาษาอย่างลึกซึ้งถึงกับใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารได้ การเรียนรู้ภาษาของเด็กจึงเป็นไปตามพัฒนาการเช่นเดียวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ การแสดงอารมณ์ ความสามารถทางสติปัญญา

การจัดการศึกษาในระดับเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมีผลต่อพัฒนาการของเด็ก เพราะเด็กปฐมวัยนับได้ว่าเป็นทรัพยากรและเป็นอนาคตของชาติ ซึ่งมีความสำคัญต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ การจัดการศึกษาให้แก่เด็กจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างเสริมและพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตตามวัยและเต็มศักยภาพทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา อีกทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ให้แก่เด็ก ความพร้อมทางการเรียนรู้ของเด็กนั้นเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาได้โดยการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้แก่เด็กโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพศ วัย ความต้องการและความสนใจของเด็ก ซึ่งเด็กในวัยนี้สมองกำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว จึงสมควรที่จะได้รับการสร้างเสริมให้เจริญงอกงามในด้านความคิด การเรียนรู้ที่เหมาะสมทั้งนี้เด็กปฐมวัยอีกจำนวนมากที่ไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมโดยเฉพาะเด็กที่อยู่ตามชนบทเป็นเด็กที่ไม่ค่อยพูดภาษาไทยแต่จะพูดภาษาท้องถิ่นของตนตามผู้ปกครอง จึงทำให้เป็นปัญหาหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นเด็กปฐมวัย เนื่องจากขาดความพร้อมทางภาษานอกจากนั้นปัญหานี้อาจจะส่งผลกระทบยาวต่อคุณภาพทางการศึกษาและคุณภาพชีวิตของประชากรด้วย

ดังที่ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กล่าวถึงปรัชญาการศึกษาปฐมวัยไว้คือ การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่ทารกแรกเกิดถึง 6 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพในบริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 3)

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิด-6 ปี เยาวภา เดชะคุปต์ (2542, หน้า 14) ได้ให้ความหมายและความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กดังนี้ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิด-6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับชั้นอื่นๆ เพราะเด็กเป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาสมอง ดังนั้นการศึกษาสำหรับเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิด-6 ปีจึงเป็นในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและเป็นการให้การศึกษาเพื่อให้เด็กเกิดการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมถึงความสามารถของเด็กแต่ละบุคคลทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมให้เด็กเกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้และเป็นจุดเริ่มเรียนรู้ของการศึกษาในระดับต่อไป

จินตนา หมู่ผึ้ง (2532, หน้า 9) ได้กล่าวไว้ว่า ความพร้อมถือว่าเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ของเด็ก ความพร้อมจะเกิดได้โดยอาศัยแรงจูงใจและการแนะนำจากผู้ใหญ่ ซึ่งการจูงใจนั้นต้องเกิดจากความเต็มใจไม่ใช่เกิดจากการบังคับให้เด็กทำ แต่ในสภาพความเป็นจริงแล้วมักจะพบว่าพ่อแม่บางคนที่ยพยายามจะให้ลูกอ่านและเขียนให้เร็วที่สุด โดยไม่คำนึงถึงความพร้อมของเด็กและพยายามบังคับให้เด็กอ่านและเขียนตามแบบอย่างให้ได้เพราะมีความเชื่อว่ายิ่งเด็กอ่านและเขียนได้เร็วหมายถึงเด็กเก่งเท่านั้น การสอนอ่านและการเขียนแก่เด็กวัยนี้จะทำให้ยาก เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตายังไม่พร้อม การบังคับให้เด็กทำนั้นเด็กอาจทำได้ดี แต่ปราศจากความเข้าใจ ย่อมไม่ได้ผลเท่าที่ควรเพราะถ้าหากเมื่อใดก็ตามถ้าเด็กเกิดความพร้อมแล้วเราก็ไม่จำเป็นต้องบังคับอีกต่อไป เพราะเด็กสามารถอ่านและเขียนได้เองด้วยความสามารถของเด็กและจะทำให้เด็กรับรู้สิ่งนั้นด้วยความเต็มใจ Burton and Bakes (อ้างใน จูโร พรหมวาทย์, 2547, หน้า 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่าความพร้อมทางการเรียนภาษามีความสำคัญและเป็นสิ่งที่กำหนดว่าเด็กจะประสบความสำเร็จในการเรียน เพราะการเรียนเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มนุษย์ใช้ทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน เด็กเรียนรู้ภาษาจากสภาพแวดล้อมและภาษามีผลต่อการพัฒนาสติปัญญาของเด็กอีกด้วย การเตรียมความพร้อมทางภาษาแก่เด็กปฐมวัย จึงนับได้ว่าเป็นมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งทั้งนี้เนื่องจากในชีวิตประจำวันของมนุษย์นั้นจะต้องมีการติดต่อสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นบุคคลที่มีทักษะทางการใช้ภาษาในการสื่อสารได้ดีก็จะสามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องและชัดเจน สามารถที่จะพูดหรืออธิบายได้ตอบได้อย่างมีเหตุผล การฝึกเตรียมความพร้อมทางด้านภาษา จึงควรเริ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัยเพราะเด็กในวัยนี้มีพัฒนาการทางภาษาที่รวดเร็วมาก เด็กที่มีประสบการณ์ทางภาษาที่ดีและมีความพร้อมมักจะมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การจัดประสบการณ์ในด้านภาษาให้เด็กปฐมวัย ھرรชษ ๓๓๓๓๓๓ (2535, หน้า 16) ได้กล่าวไว้ว่าการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยนั้นจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างตามศักยภาพของแรงจูงใจบุคคลจึงจะส่งผลให้เด็กพัฒนาจนบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ การจัดประสบการณ์ทางการพูดและการฟังให้กับเด็กปฐมวัยนั้น ครูเป็นผู้รับผิดชอบเตรียมความพร้อมให้เด็กมีทักษะพื้นฐานในการใช้ภาษา 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ดังนั้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะต่างๆ ให้กับเด็กปฐมวัยนั้นจะต้องคำนึงถึงการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กเด็กในวัยนี้จะเริ่มเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อารมณ์ สุวรรณपाल (2531, หน้า 194) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการเตรียมสภาพร่างกายจิตใจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมทางการพูด โดยเริ่มจากการเล่าเรื่องราวตามจินตนาการภาพเสียก่อน เช่น หนังสือภาพ หนังสือนิทานภาพ หนังสือพจนานุกรมภาพ การฝึกเคลื่อนไหวสายตาดูจากซ้ายไปขวา การฝึกความสามารถในการเห็นความแตกต่างของภาพ การจำภาพที่เห็นประสาทสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา หากได้รับการฝึกฝนที่ดีก็จะช่วยให้ทักษะทางภาษาของเด็กพัฒนาไปในทางที่ดียิ่งขึ้น ดังนั้นจึงนับได้ว่าการจัดประสบการณ์ทางภาษาให้แก่เด็กปฐมวัยจึงเป็นการศึกษาวิธีการฝึกทักษะทางภาษา ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะออกมาในรูปแบบของกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กให้เกิดทักษะในการเรียนภาษาโดยมุ่งถึงการสื่อสารและเหมาะสมกับเด็กมากที่สุด

ในทิศทางเดียวกัน สุปรียา โคจรสวัสดิ์ (2531, หน้า 67-70) ได้ให้เหตุผลว่า ภาพเป็นสื่อวัสดุที่มีความหมายและมีอิทธิพลมากและยังเป็นสิ่งจูงใจเด็กที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและภาพก็ยังช่วยแปลความหมายของคำที่เป็นตัวอักษรทำให้ทราบความหมายของคำได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพ็ญศิริ เทพวิทักษกิจ (2530, หน้า 22) ได้ให้ความเห็นว่าการออกเสียงโดยใช้ภาพประกอบเหมาะสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ยังอ่านหนังสือไม่ได้หรืออ่านได้เพียงเล็กน้อย รวมทั้งเด็กที่มีสาเหตุบางอย่างที่ทำให้มีปัญหาในการออกเสียงเพราะเมื่อเด็กปฐมวัยเห็นรูปภาพก็สามารถ

อ่านออกเสียงได้โดยไม่ต้องออกเสียงนำ การศึกษาเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาทักษะทางการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยการใช้นิทานภาพเป็นสื่อสำหรับฝึกทักษะในการพัฒนาการฟังและการพูดออกเสียงของเด็กปฐมวัยนั้นเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย ให้พูดและเล่าเรื่องจากภาพได้อย่างถูกต้องชัดเจนรวมถึงการเรียนรู้ด้านต่างๆ อีกด้วย เช่น เรื่องของรูปทรง ตัวเลข และสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก หนังสือนิทานภาพสำหรับเด็กนั้น เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เด็กได้ใช้ในการ ฟัง และการพูด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความรู้และความเพลิดเพลินร่วมกันไปในรูปแบบหนังสือสารบันเทิง โดยใช้วิธีการวาดภาพ การใช้สี การจัดทำและรูปเล่มที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และสอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือนิทานภาพที่อาจจะมีตัวหนังสือประกอบด้วยเล็กน้อยใช้ภาษาง่ายๆ ไม่ต้องแปล ถูกต้อง เหมาะสม กระชับได้ใจความ เป็นภาษาที่ดี ใช้ประโยคสั้นๆ ไม่ยุ่งยาก เด็กเล็กมักจะใช้คำ ประโยคสั้นๆ เพื่อเสริมสร้างความจำ โดยให้เห็นบ่อยๆ ฟังบ่อยๆ เด็กในช่วงวัยนี้เป็นวัยที่เพิ่งจะเริ่มเรียนอาจจะพูดเป็นคำและเริ่มจากคำสั้นๆ ชอบดูสิ่งที่สวยๆ ชอบภาพเกี่ยวกับสัตว์ หนังสือนิทานภาพสำหรับเด็กจะช่วยให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยสร้างความคิดความจำ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ อีกทั้งยังเป็นการช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เป็นที่ไปตามวัยและยังช่วยปลูกฝังค่านิยมคุณธรรมจริยธรรม ช่วยให้เด็กรักการอ่านหนังสืออีกด้วย (จุไร พรหมวาทย, 2547, หน้า 4)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนาดี ตำบลลำพันตา อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี มีนักเรียนปฐมวัยทั้งหมด 81 คน โดยแบ่งออกเป็นระดับชั้นเตรียมอนุบาล จำนวน 43 คน ชั้นอนุบาล 1/1 จำนวน 19 คน ระดับชั้นอนุบาล 1/2 จำนวน 19 คน เด็กที่เข้ามาเรียนระดับชั้นเตรียมอนุบาล มักมีปัญหาการใช้ภาษาโดยเฉพาะภาษาพูด การออกเสียง ยังไม่ค่อยถูกต้องเพราะนักเรียนระดับนี้ยังเป็นเด็กเล็ก การพูดออกเสียงยังไม่ค่อยชัดเจน ไม่มีความกล้า ไม่มีสมาธิ เวลาพูดไม่ค่อยฟังตามคำสั่ง

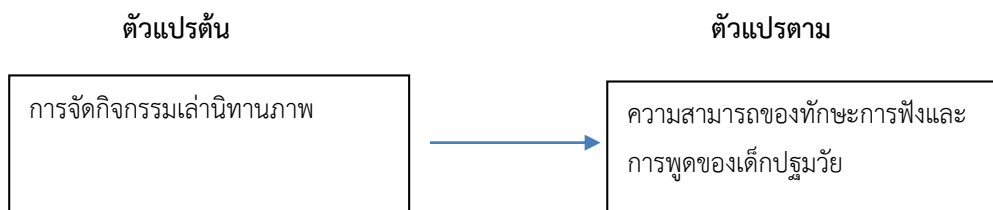
จากปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาความสามารถทางการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยการใช้นิทานภาพเป็นสื่อประกอบการเล่า เพื่อเปรียบเทียบว่าหลังว่าการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ เด็กปฐมวัยจะมีทักษะการพูดออกเสียงที่ถูกต้อง และสามารถฟังและปฏิบัติตามคำสั่งได้มากขึ้น ดังนั้นจึงได้สนใจใช้นิทานภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และให้เด็กได้ใช้ทักษะทางการฟังและการพูดเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์

ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อศึกษาความสามารถทางการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยการใช้นิทานภาพเป็นสื่อประกอบการเล่าโดยกำหนดจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อสร้างและใช้นิทานภาพพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาระดับทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 2 - 3 ปี ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นเตรียมอนุบาล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนาดี ตำบลสำพันตา อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 43 คน แบ่งเป็น ชาย 13 คน หญิง 30 คน

2. การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. นิทานภาพและแบบสังเกตทักษะการฟังและการพูด ผู้ศึกษาได้สร้างหนังสือนิทานภาพและแบบสังเกตทักษะการฟังและการพูด โดยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเกี่ยวกับความหมายของนิทานภาพและแนวการสร้างนิทานภาพ

1.2 ศึกษาเอกสารหลักสูตรและคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 แนวคิดทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ แนวการสร้างนิทานและการเลือกหน่วยการเรียนรู้ในแผนการจัดการประสบการณ์ชั้นเตรียมอนุบาล แล้วสร้างนิทานภาพให้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการสร้างแผนการจัดการประสบการณ์ โดยมีนิทานภาพจำนวน 1 เล่มที่สร้างขึ้น ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์ และธรรมชาติรอบตัวเด็ก เน้นเกี่ยวกับเรื่องของการไม่แก่งแย่งผู้อื่น การเป็นเด็กดี การช่วยเหลือผู้อื่น และการรู้จักขอโทษ โดยมีรูปแบบนิทานเป็นรูปแบบนิทานภาพที่มีคำบรรยายใต้ภาพ

1.4 สร้างแผนการจัดการประสบการณ์โดยการใช้นิทานภาพ ชั้นเตรียมอนุบาล จำนวน 4 แผน แผนละ 15 นาที โดยยึดสาระการเรียนรู้แนวการจัดการกิจกรรมสำหรับเด็กอนุบาลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและแผนการจัดการประสบการณ์เตรียมอนุบาล ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 และพิจารณาชื่อแผน ชื่อเรื่อง ชื่อนิทาน โดยจะจัดกิจกรรมในช่วงเช้าเวลา 09.00 น. จำนวน 5 วัน วันแรกคือวันจันทร์จะเป็นการสังเกตและประเมินพฤติกรรมเด็กก่อนการจัดกิจกรรม ส่วนวันอังคาร ถึง วันศุกร์ จะเป็นการดำเนินการตามแผนการจัดการประสบการณ์ จำนวน 4 แผน แผนละ 1 วัน

1.5 สร้างแบบสังเกตทักษะการฟังและการพูด ประกอบไปด้วย คำชี้แจงในการประเมิน และข้อคำถามในการประเมินทักษะการฟังและการพูด มีทั้งหมด 7 ข้อ แต่ละข้อแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 3 , 2 และ 1 คะแนนตามลำดับ

1.6 นำนิทานภาพและแผนการจัดประสบการณ์โดยการใช้นิทานภาพที่สร้างขึ้นและแบบสังเกตทักษะการฟังและการพูด เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1. นางวนิดา	เดชพละ	ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญ
2. นางสาวสุพัตรา	มั่นคง	ตำแหน่งผู้ช่วยครู
3. นางรัชฎาวรรณ	บุญโต	ตำแหน่งผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

1.7 ทาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสังเกตทักษะการฟังและการพูด โดยนำแบบสังเกตทักษะการฟังและการพูด ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาลงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

+1	คือ	แน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสม
0	คือ	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่
- 1	คือ	แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความเหมาะสม

แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีค่าความเที่ยงตรง แล้วเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 (บุญเชติ ภิญโญนนันทพงษ์. 2526: 89) ขึ้นไป

1.8 ปรับปรุงนิทานภาพ แผนการจัดประสบการณ์ และแบบสังเกตทักษะการฟังและการพูด ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสะดวกต่อการนำกลับมาใช้ใหม่

1.9 นำนิทานภาพ แผนการจัดประสบการณ์ และแบบสังเกตทักษะการฟังและการพูด ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปใช้ในการประเมินก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

3. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลองแบบเจาะจงกลุ่มทดลอง ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยการวิจัยแบบ แบบ One-Group Pretest - Posttest Design (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 249) ตามตาราง 2 ด้านล่าง ดังนี้

ตาราง 2 แบบแผนการทดลองแบบ One - Group Pre-test Post-test Design

กลุ่ม	Pre -test	Treatment	Post-test
เป้าหมาย	T1	X	T2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการศึกษาครั้งนี้

T1	หมายถึง	การทดสอบก่อนเรียน
X	หมายถึง	การจัดกิจกรรมเล่านิทานภาพ
T2	หมายถึง	การทดสอบหลังเรียน

1. ปฏิบัติการสอนโดยการใช้นิทานภาพ แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานภาพและแบบสังเกตทักษะการฟังและการพูดแล้วนำไปดำเนินการจัดกิจกรรมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานภาพที่สร้างขึ้นจำนวน 4 แผน แผนละ 15 นาที

2. เมื่อเสร็จสิ้นการสอนทั้ง 4 แผน จะสังเกตทักษะการฟังและการพูดของนักเรียน โดยใช้แบบสังเกตทักษะการฟังและการพูด และเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากจัดกิจกรรมเสร็จโดยการให้คะแนนตามแบบ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสังเกตทักษะการฟังและการพูดทดสอบก่อนและหลังการทดลองมาให้คะแนน โดยนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การใช้นิทานภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด โดยใช้กิจกรรมเล่านิทานตามแผนจัดประสบการณ์ที่ได้จัดทำขึ้น มีผลการวิจัย ดังนี้

1. จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นเตรียมอนุบาล อายุ 2 – 3 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนาดี ตำบลลำพันตา อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี มีจำนวนทั้งสิ้น 43 คน แบ่งเป็น

- ชาย	จำนวน	13	คน	คิดเป็นร้อยละ	30.23
- หญิง	จำนวน	30	คน	คิดเป็นร้อยละ	69.77

2. คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสังเกตทักษะการฟังและการพูด มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2.1 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหัวข้อมีความตั้งใจฟังนิทานที่ครูเล่าได้ ก่อนและหลังการทดลอง

การทดลอง	N	\bar{X}	S.D.
ก่อนการทดลอง	43	1.58	0.50
หลังการทดลอง	43	2.65	0.48

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 2.1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหัวข้อ มีความตั้งใจฟังนิทานที่ครูเล่าได้ ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 1.58 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.50 และหลังการทดลอง เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 2.65 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.48

ตารางที่ 2.2 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหัวข้อมีความสนใจที่จะให้ครูเล่านิทานให้ฟัง ก่อนและหลังการทดลอง

การทดลอง	N	\bar{X}	S.D.
ก่อนการทดลอง	43	1.63	0.49
หลังการทดลอง	43	2.67	0.47

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 2.2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหัวข้อ มีความสนใจที่จะให้ครูเล่านิทานให้ฟัง ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 1.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.49 และหลังการทดลอง เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 2.67 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมี ค่าเท่ากับ 0.47

ตารางที่ 2.3 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหัวข้อพูดและตอบคำถามง่ายๆ จากเรื่องที่ฟังได้ ก่อนและหลังการทดลอง

การทดลอง	N	\bar{X}	S.D
ก่อนการทดลอง	43	1.60	0.49
หลังการทดลอง	43	2.70	0.46

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 2.3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหัวข้อ พูดและตอบคำถามง่ายๆ จากเรื่องที่ฟังได้ ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 1.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.49 และหลังการทดลองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 2.70 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.46

ตารางที่ 2.4 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหัวข้อสนทนาซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สนใจ ก่อนและหลังการทดลอง

การทดลอง	N	\bar{X}	S.D
ก่อนการทดลอง	43	1.60	0.49
หลังการทดลอง	43	2.67	0.47

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 2.4 พบว่า คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหัวข้อ สนทนาซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สนใจของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 1.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมี ค่าเท่ากับ 0.49 และหลังการทดลองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 2.67 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.47

ตารางที่ 2.5 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหัวข้อบอกชื่อตัวละครในนิทานได้ก่อนและหลังการทดลอง

การทดลอง	N	\bar{X}	S.D
ก่อนการทดลอง	43	1.60	0.49
หลังการทดลอง	43	2.67	0.47

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 2.5 พบว่า คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหัวข้อบอกชื่อตัวละครในนิทานได้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 1.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.49 และหลังการทดลอง เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 2.67 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.47

ตารางที่ 2.6 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหัวข้อแสดงบทบาทสมมติได้อย่างสนุกสนานก่อนและหลังการทดลอง

การทดลอง	N	\bar{X}	S.D
ก่อนการทดลอง	43	1.60	0.49
หลังการทดลอง	43	2.65	0.48

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 2.6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหัวข้อแสดงบทบาทสมมติได้อย่างสนุกสนานของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 1.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.49 และหลังการทดลอง ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 2.65 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.48

ตารางที่ 2.7 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหัวข้อกล้าพูด กล้าแสดงออกก่อนและหลังการทดลอง

การทดลอง	N	\bar{X}	S.D
ก่อนการทดลอง	43	1.56	0.50
หลังการทดลอง	43	2.65	0.48

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 2.7 พบว่า คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามหัวข้อ กล้าพูด กล้าแสดงออก ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 1.56 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.50 และหลังการทดลองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานภาพ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 2.65 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.48

อภิปรายผล

จากการศึกษาการใช้นิทานภาพเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การที่นักเรียนมีทักษะด้านการฟังและการพูดอยู่ในระดับดีหลังจากการจัดกิจกรรมการใช้นิทานภาพและแผนการจัดประสบการณ์โดยการใช้นิทานภาพนั้น สืบเนื่องมาจากการใช้สื่อนิทานภาพประกอบการเล่า นิทานที่แต่งขึ้นนั้นมีความเหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการความต้องการของเด็ก เป็นหนังสือนิทานที่มีรูปเล่มไม่ใหญ่เกินไปมีรูปภาพประกอบการเล่าทุกหน้า รูปภาพนั้นจะใช้ขนาดสามในสี่ของหน้า ตัวอักษรในหนังสือนิทานจะใช้ตัวอักษรใหญ่ ตัวดำ ตัวหนา ทำให้เหมาะสมกับสายตาของเด็ก ภาษาที่ใช้เป็นคำร้อยแก้ว เนื้อหาสาระสอดคล้องกับลูกฝักฝักการไม่เป็นเด็กเกรไม่แก้งคนอื่น รู้จักการขอโทษ และรู้จักการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของพัชรี สวนแก้ว (2536, หน้า 43) ที่กล่าวไว้ว่า เด็กเรียนรู้โดยผ่านความสนใจที่มีต่อสิ่งต่างๆ เนื่องจากเด็กจะเรียนรู้สิ่งใดได้ดีก็ต่อเมื่อเด็กมีความสนใจต่อสิ่งนั้นๆ ซึ่งเป็นธรรมชาติของเด็กอยู่แล้ว เด็กมีความสนใจต่อสิ่งต่างๆที่แวดล้อมตนเอง โดยเฉพาะสิ่งของหรือวัตถุใดน่าสนใจ สะดุดตา ได้รับความสนใจเด็กจะเข้าไปใกล้และต้องการศึกษาสนใจใคร่รู้และค้นหาการหาหนังสือนิทานที่มีคุณค่าให้เด็กได้อ่าน ได้ดูรูปภาพจะช่วยขยายประสบการณ์ของเด็กให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2548, หน้า 32) ที่กล่าวว่านิทานเป็นตำราของเด็กปฐมวัย เป็นสื่อที่ใช้ในการสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็กสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กทั้งทางด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม คุณธรรมจริยธรรม ช่วยให้เด็กสามารถรับรู้ เข้าใจ ทำให้เด็กซึมซับและรับรู้ไว้ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำนิทานไปใช้ในการเรียนการสอนของ เบญจมาศ สุชาติวุฒิ (2535) อัญชัญ เผ่าพัฒนา (2534) ชวลี เชื่อมทอง (2527) และ สุรางค์รัตน์ ณ พัทลุง (2521) ซึ่งสรุปได้ว่า นิทานภาพที่สร้างขึ้นสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยการใช้นิทานภาพและแผนการจัดประสบการณ์โดยการใช้นิทานภาพ จากแผนการจัดประสบการณ์โดยการใช้นิทานภาพสามารถพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดได้ เนื่องจากแผนการจัดประสบการณ์โดยการใช้นิทานภาพที่สร้างขึ้นนั้นผู้ศึกษาได้ทำไว้อย่างมีลำดับขั้นตอน ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้และใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงความคิดเห็นหรือสนทนาโต้ตอบกับครูผู้สอน สาระการเรียนรู้ในแผนการจัดประสบการณ์ที่มีความเหมาะสมสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ มีรายละเอียดการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน เป็นประโยชน์กับเด็กโดยตรง โดยยึดหลักการและทฤษฎี จิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ซึ่งได้แก่นิทานเรื่อง กบน้อยเกร เรื่องที่มีเนื้อหาสาระสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูด ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้ที่เป็นเฉพาะตนของเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ พัทลุง (2536, หน้า 43) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดเตรียมประสบการณ์ต่างๆให้เด็กจะช่วยให้เด็กมีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆด้วยการให้เด็กได้รับรู้ ได้ดู ได้สัมผัสสิ่งนั้นๆ การที่ให้เด็กได้เรียนรู้และการทำในสิ่งเด็กต้องการด้วยตนเอง และได้รับการเสริมแรงอย่างพอดี ใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีความเป็นรูปธรรมไปสู่นามธรรม โดยเฉพาะสื่อนิทานจะทำให้เด็กเกิดจินตนาการเห็นภาพคล้ายตามเนื้อหาในนิทานและเกิดความประทับใจ มีความสุข สนุกที่จะเรียนรู้ต่อไป

จากการนำเครื่องมือไปใช้โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเองพบว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนดำเนินไปได้ค่อนข้างดีมีชีวิตชีวา ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยและนักเรียนมีความคุ้นเคยอีกทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้นตามแผนการสอน นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ได้รับความสนใจ นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะ

อ่านนิทานภาพ อยากรู้เล่นแสดงบทบาทสมมติ ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างสนุกสนานและน่าสนใจ เด็กจึงเกิดความเพลิดเพลินในการเรียน มีความกล้าแสดงออกมากขึ้น และหลังจากสิ้นสุดการจัดกิจกรรมโดยการใช้ นิทานภาพเป็นสื่อตามแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย นักเรียนมี ทักษะทางการฟังและการพูดดีขึ้นมากมีความกล้าแสดงออกสามารถที่จะพูดคุยสนทนาถามตอบกับผู้อื่นได้มากขึ้น กว่าเดิม

จากสภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่า การนำนิทานภาพไปใช้เป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยนั้น ทำให้นักเรียนมีทักษะด้านการฟังคือนักเรียน มีสมาธิในการฟังนิทาน หนังสือสั้นๆ หรือเรื่องราวได้อย่างตั้งใจได้นานขึ้นประมาณ 10-15 นาที นักเรียนฟังคำสั่ง 2-3 ขั้นตอนและสามารถปฏิบัติได้มีความสนใจที่จะให้ผู้อื่นอ่านหนังสือให้ฟัง ชอบฟังนิทานที่มีรูปภาพประกอบ มีความสนใจและชอบฟังเรื่องราวต่างๆที่เกี่ยวกับสิ่งใกล้ตัว สามารถฟังแล้วตอบคำถามง่ายๆเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังได้ฟัง แล้วสามารถดูภาพแล้วชี้บอกว่าภาพใดคือตัวละครในเรื่องได้ แสดงความสนใจอยากได้หนังสือต่างๆที่ตนเองพอใจ นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการแสดงออก ในเรื่องต่างๆ ดังนี้ นักเรียนมีความกล้าพูดกล้าแสดงออก สามารถใช้ ภาษาและท่าทางประกอบ เช่น โยกศีรษะ โบกมือ สามารถบอกความรู้สึกและความต้องการเป็นคำสั้นๆ ได้ สามารถบอกเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งของที่มองเห็นได้มากกว่า 2 อย่าง สามารถสนทนาโต้ตอบหรือเล่าเรื่องด้วย ประโยคสั้นๆเป็นเรื่องราวได้ นักเรียนสามารถพูดประโยคได้ยาวขึ้น สนทนาซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สนใจด้วยคำถามอะไร ทำไม่ได้ สามารถใช้ภาษาสื่อความหมายตรงกับภาพและเนื้อหา และใช้ภาษาง่ายมีความหมายและเหมาะสมกับวัย ของเด็ก บอกได้ว่าตนเองชอบสิ่งใดหรือตัวละครตัวใดในเรื่องมากที่สุดและเพราะอะไร สามารถบอกได้ว่าเรื่องสนุก หรือไม่สนุก สามารถตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังได้บ้าง บอกลักษณะง่ายๆหรือลักษณะเด่นของตัวละครได้ นักเรียนมี ส่วนร่วมในการเล่านิทานและแสดงความคิดเห็นในนิทาน และนักเรียนร่วมกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติได้อย่าง สนุกสนาน

นอกจากนี้ผู้ศึกษาพบว่า เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลายมีส่วนสำคัญที่ช่วยทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผล เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเร้าความสนใจของผู้เรียน จะช่วยเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมที่นักเรียนสามารถเรียนรู้และรับรู้และเข้าใจได้ง่าย ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรคำนึงถึงเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบอันจะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำการศึกษาทักษะด้านอื่นๆโดยใช้นิทาน
2. ควรศึกษาการใช้กิจกรรม เทคนิคอื่น ๆ เพื่อพัฒนาทักษะของนักเรียนในด้านอื่นๆ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2529). **แนวการจัดประสบการณ์ระดับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรเด็กปฐมวัย พุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- กลุ่มจิตต์ พลายเวช. (2524). **หนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา หมู่ผึ้ง. (2532). **อนุบาลศึกษา**. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์.
- จินตนา ไบกาซูยี. (2534ก). **การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ : สุริยาสาส์น.
- จินตนา ไบกาซูยี. (2534ข). **แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ : สุริยาสาส์น.
- จูไร พรหมวาทย์. (2547). **การสร้างหนังสือภาพสำหรับเด็กทักษะการอ่านออกเสียงของนักเรียนระดับเด็กปฐมวัย**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉวีวรรณ กินาวงศ์. (2526). **การศึกษาเด็ก**. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). **การทำหนังสือเด็ก**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ฉวีวรรณ จินดาผล. (2525). **เปรียบเทียบความเข้าใจความหมายของคำและความหมายในการจำโดยใช้รูปภาพ การเล่านิทานและปริศนาคำทายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ฉัตรชัย ศุภระกาญจน์. (2523). **การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก**. นครศรีธรรมราช : สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช.
- ชวลี เชื่อมทอง. (2527). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในหน่วยการเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้หนังสือการณ้ต้นกับวิชาการสอนตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.48
- ชุดิมา สัจจานนท์. (2523). ปัญหาความรู้ของคุณพ่อคุณแม่เกี่ยวกับการอ่านของลูก. **แม่และเด็ก,14(64)** : 51-56.
- เชาว์ประภา ทิพย์สุนทรพงษ์. (2530). **ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมในการเรียนอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2521). **นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ณรงค์ ทองปาน. (2526). **การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ : ชวนการพิมพ์.
- ธनिया อานะสุข. (2541). **การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความพร้อมด้านทักษะภาษาไทยตามแนวการสอนการรับภาษาที่สอง สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลในอำเภอเชียงดาวจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิตยา ประพุดติกิจ. (2537). **การพัฒนาเด็กปฐมวัย**. เพชรบุรี : ภาควิชาอนุบาลศึกษาวิทยาลัยครูเพชรบุรี.
- นิลบล สีนรุปีน. (2549). **การใช้นิทานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความมีวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- นฤนาถ ลำพองเหนือ. (2537). การสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านการอ่านภาษาไทยสำหรับเด็ก
ก่อนวัยเรียน. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นฤมล วุฒิปรีชา. (2540). การพัฒนาหนังสือเล่มใหญ่สำหรับนักเรียนไทยที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษ.
- วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย. (2541). การใช้เกม
เสริมการฝึกทักษะการฟัง-พูด สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลลำปาง. การ
ค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บันลือ พลฤกษ์วัน. (2521). วรรณกรรมกับเด็ก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บันลือ พลฤกษ์วัน. (2523). แนวการสอนสำเร็จรูป คู่มือครูสอน ป.1และเด็กแรกเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 49
- เบญจมาศ สุชาติวุฒิ. (2535). ผลการใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนจริยศึกษาที่มีต่อทัศนคติทางจริยธรรมของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ปริมาวดี ประยูรศุข. (2525). ความสนใจในการอ่านหนังสือนิทานประเภทต่างๆ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปี
ที่ 3 โรงเรียนสาธิต ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาพันธุ์ นิลอรุณ. (2530). วิธีการสอนมุ่งประสบการณ์ทางภาษาและวิธีสอนตามแผนการจัดประสบการณ์
ระดับชั้นอนุบาล. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พรจันท์ จันทรวิมล และคณะ. (2534). การเขียนและการจัดสื่อหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : ตะเกียง.
- พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ. (2537). ปฐมวัยศึกษา : กิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อฝึกทักษะพัฒนาการเรียนรู้.
กรุงเทพฯ : ดวงกมล.
- พูนศรี จันทรสกุล. (2541). การใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนกิจกรรมในวงกลมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้าน
สติปัญญาของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัชรี สวนแก้ว. (2536). จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ดวงกมล.
- เพ็ญศิริ เทพวิทักษ์กิจ. (2530). การวิเคราะห์ลักษณะการพูดไม่ชัดของเด็กในโรงเรียนเขต อำเภอพรหมบุรี
จังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เพ็ญแข บุญช่วง. (2542). ปัญหาการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านทักษะภาษาไทยของครูระดับเด็กปฐมวัย
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- แมนมาศ ขวลิต. (2509). การประชุมทางวิชาการเรื่องหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน. วารสารห้องสมุด, 15 (มกราคม-
กุมภาพันธ์) : 6.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2528). กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ราศี ทองสวัสดิ์. (2536). ความมุ่งให้เด็กเรียนอ่านเขียนในชั้นอนุบาลหรือไม่. เอกสารอัดสำเนา. 50
- รัชณี ศรีไพรวรรณ. (2516). การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก. วารสารประชาศึกษา, 9 (เมษายน-พฤษภาคม) : 528.

- รัฐจวน อินทรกำแหง. (2521). **วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เรียมจันทร์ บ้านเทิง. (2540). **การใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนจริยศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2531). **หลักการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ศึกษาพรการพิมพ์.
- วรรณภา สุขสังข์. (2545). **การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2544). **การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- วิณี ชิตเชิดวงศ์. (2537). **การศึกษาเด็ก**. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณการ.
- วิริยะ สิริสิงห์. (2524). **การจัดทำวรรณกรรมสำหรับเด็ก**. **วารสารห้องสมุด**, 15 (พฤศจิกายน-ธันวาคม) : 6.
- วินัย รอดจ่าย. (2534). **การเขียนผลการจัดทำสื่อหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ : ตะเกียง.
- ศิลา จายนโยบายอิน. (2531). **ชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนปฐมวัยศึกษา (หน่วยที่ 4)**. เอกสารการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ : ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ. (2545). **การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง**. เชียงใหม่ : The Knowledge Center.
- สมปอง หลอมประโคน. (2544). **การใช้กิจกรรมการเล่นทานเพื่อส่งเสริมทักษะการฟังพูดภาษาอังกฤษและความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สายวลี วิทยากัด. (2539). **การใช้ชุดกิจกรรมทางภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาของนักเรียนชายใน ระดับเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 51
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. (2529). **ความพร้อมในการเรียน (เอกสารชุดฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาหน่วยที่ 2)**. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- สุชา จันทร์เอม. (2536). **จิตวิทยาพัฒนาการ**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุปรียา โคจรสวัสดิ์. (2531). **หนังสือภาพที่เหมาะสมสำหรับเด็กในระดับอนุบาล**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์รัตน์ ณ พัทลุง. (2521). **การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสุขศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). **ปฐมวัยหลักสูตรและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อารมณ สุวรรณपाल. (2531). **เอกสารการสอนชุดวิชาการฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อุบล เวียงสุนทร. (2540). **รายงานวิจัยความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง**. **วารสารการศึกษาปฐมวัย**, 1(2) : 63-76.

เขียน

นางสาวสุพัตรา บุ่งจ้าว ตำแหน่งผู้ดูแลเด็ก
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนาดี สังกัดสำนักงานเทศบาลตำบลนาดี
577 หมู่ 1 ตำบลสำพันตา อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี 25220
e-mail: pattra_plasta_patty@hotmail.co.th